

In schoolboeken wonen de witte kinderen in een vrijstaande villa

Al van in de lagere school wordt kinderen het ideaalbeeld van de alleenstaande woning opgedrongen, blijkt uit een studie. ‘De denkbelden over ruimtelijke ordening in de schoolboeken zijn achterhaald.’

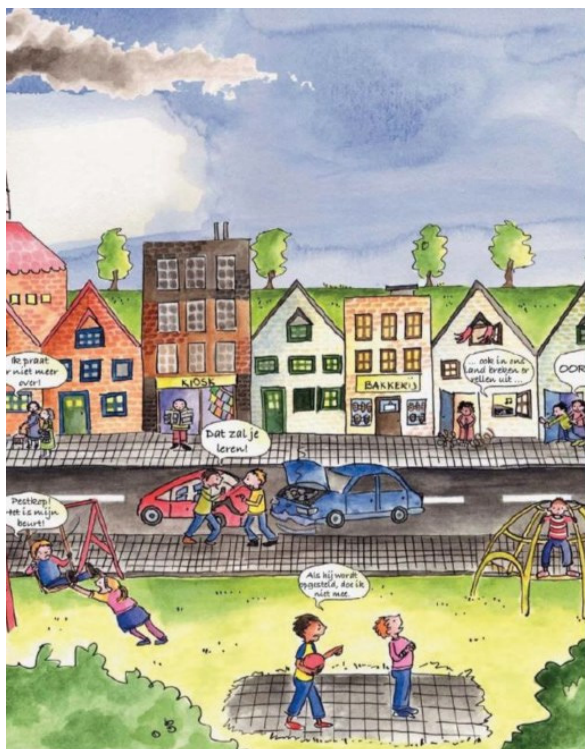
Anouk Torbeyns

Maandag 21 december 2020 om 3.25 uur

Nette huizen in een nette straat.

52 procent van alle woningen die afgebeeld worden in de schoolboeken zijn vrijstaande huizen. In realiteit is dat maar 28 procent. Het is de belangrijkste conclusie die KU Leuven-alumna stedenbouw en ruimtelijke planning Lien De Saegher haalde uit haar thesisonderzoek. ‘Een kwalijke overschatting’, vindt De Saegher. Ze nam veertien recente leermethodes van de lagere school onder de loep en bekeek hoe het wonen in Vlaanderen erin wordt gerepresenteerd. ‘In schoolboeken wordt geen realistische verwachting voor de toekomst afgebeeld’, concludeert ze.

Leven in de stad: ruzie en onveiligheid ten top.

De Saegher onderzocht handboeken voor uiteenlopende vakken, van wereldoriëntatie over wiskunde tot zelfs godsdienst. 'Ik zag veel stereotiepe en achterhaalde beelden', zegt ze. Kinderen lijken al op jonge leeftijd een baksteen in de maag opgedrongen te krijgen. 'We denken steeds bewuster na over onze open ruimte. In 2040 komt er een betonstop. Maar in bijna elk wiskundevraagstuk over oppervlakte gaat het nog over bouwgrond kopen en er een huis op zetten. Een oud huis of een rijwoning opknappen lijkt nooit aan de orde in de wiskundeoefeningen.'

In het handboek *Taalkanjers 5* schrijven de auteurs het volgende over wonen: 'Met een fijn stemmetje vertelde Karinus dat hij naar dit fantastische dorp verhuisd was omdat de vervuiling in de stad teveel (sic) was geworden voor hem en zijn volledige familie.' Dit is te pejoratief en veralgemenend, vindt Lien De Saegher. 'De stad wordt te vaak geassocieerd met onveiligheid en licht- en luchtvervuiling. Geen toffe plek kortom om kinderen groot te brengen. Terwijl de steden vandaag heel wat - inspanningen leveren om de stad groener en aangenamer te maken.'

Gegoede witte klasse

Wie in een appartement woont, is in gevaar.

Een andere opvallende vaststelling in het onderzoek: mensen met een migratieachtergrond worden vaker afgebeeld in een stad en in een appartement. De vraag is dan of dit stereotiep is, dan wel realistisch. ‘Het is misschien nog grotendeels realiteit,’ zegt De Saegher, ‘maar als je bedenkt dat er in de leermethodes neerbuigend gesproken wordt over wonen in de stad en in een appartement, dan straalt dat ook af op de heersende denkbeelden over mensen met een migratieachtergrond. Het platteland lijkt nu alleen voorbestemd voor de goeie witte klasse. Kinderen voelen dat ook zo aan.’

Lien De Saegher nam de proef op de som en gaf in twee klassen les over ruimtelijke ordening. ‘De leerkrachten blijven er nu te vaak van weg, maar de leerlingen zijn toch al bezig met hoe ze later zullen wonen. Leerkrachten beseffen misschien niet altijd dat ze het onderwerp ruimtelijke ordening best kunnen aansnijden, dat ze een maatschappelijke rol in dat debat kunnen opnemen. Ik besef dat er niet veel tijd overblijft om ruimtelijke educatie te geven, en dat is des te meer reden om de kinderen bij de andere

vakken en in de schoolboeken een realistisch beeld over wonen in Vlaanderen bij te brengen.'

Lien De Saegher won voor haar masterproef de Klasseprijs, een deelprijs van de Vlaamse Scriptieprijs voor een thesis over een onderwijsthema. Ze won een reischeque van 1.000 euro.

Nog altijd het ideaal: een vrijstaand huis en een tuin.

Dit artikel werd aangepast op 21 december 2020. De betonstop zal in 2040 gebeuren, niet in 2030.